

třeby denní, jež jsou nezbytnými vojáku — který začasť nesmí z kasáren vyjít z ohledů služebních — ku správce svého oděvu, obuvi a výzbroje (obch. a živn. komora pražská).

Pensionáty pro cizince obyčejně přijímají cestující (passagéry) na jeden nebo několik dní — právě tak, jako hôtely a hostince — takovým způsobem, že nelze přesně a spolehlivě příchozích hostů přihlásiti, jelikož jen něco málo těchto podniků podléhá policejní kontrole. Již z ohledů veřejné bezpečnosti, mravnosti, jakož i se stanoviska zdravotního mělo by se tedy provozování takovýchto pensionátů vázati ke koncessi, jelikož právě při koncessních živnostech nezbytnou podmínkou ku nabytí podobného podniku jest spolehlivost a neúhonnost majitele živnosti. Podniky tohoto druhu neliší se ovšem nikterak od hoteľů a proto dlužno je považovati skutečně za živnosti v pravém slova smyslu. I dospíváme k tomu výsledku, že živnost pensionátů pro cizince vůbec jest živností a že důsledkem nezbytných ohledů bezpečnostních, mravnostních a zdravotních má býti vázána koncessí ve smyslu § 16 řádu živnost. (obch. a živn. komora vídeňská).

Hospodští a kavárníci oprávnění jsou vyráběti pečivo a mražené (zmrzlinu) jen potud, pokud zboží to určeno jest pro vlastní podnik a pokud připraveno jest vlastními lidmi jejich (obch. a živn. komora v Praze). Hospodští nesmí dodávati hostem svým povozy za plat nejsouce k tomu nikterakž oprávnění důsledkem živnosti své a tvoří tedy povoznictví živnost samostatnou — pokud není tu jinakých hledisek (kriterií) pro posouzení živnostenského provozování. Chování omnibusů, jež k nádražím vysílají majitelé živností hostinských, prohlásilo již ministerstvo vnitra výnosem svým ze dne 12. dubna 1873 č. 1470 za živnost koncessní, naproti tomu jest však svobodnou živností, chovají-li se t. zv. domácí povozy (t. j. pro domácí potřebu). Slušelo by tedy v té případnosti, když dodávají svým hostem povozy majitelé hostinců (hoteľů) sami, prohlásiti, že jest tu živnost svobodná nebo koncessovaná, podle toho totiž, jsou-li povozy tyto chovány na veřejných místech k libovolnému použití čili nic (obch. a živn. komora vídeňská). Hostinští oprávnění jsou zabíjeti prasata k úhradě vlastní potřeby živnostenské (obch. a živn. komora vídeňská). Koncesse daná nějakému hôteľieru k přechovávání cizinců opravňuje jej sama sebou k tomu, že smí sluhy své vysílati na nádraží za tím účelem, aby přivedli hosty do hôteľu se beroucí a přinesli jich zavazadla (obch. a živn. komora pražská); ostatně viz čl. »Výčep«.

Živnost hrnčířská.

Živnost hrnčířská náleží k řemeslným živnostem; vlastně sluší řaditi živnost hrnčířskou pod pojem živnosti kamnářské, jelikož i živnost hrnčířská zahrnuje v sobě tatáž oprávnění, jaká poskytuje i živnost kamnářská, a ježto při obou těchto živnostech spočívá praktické zaměstnání učně i pomocníka (tovaryše) na těchže podkladech (vým. min. obch. ze dne 19. ledna 1885 č. 1756). Stavěti kamna oprávněn jest předkem kamnář jako takový, jelikož vyrábí sám součástky kamen. Co se týče pak otázky samé, tvoří-li totiž stavba kamen předmět zvláštní živnosti čili nic, a musí-li se k ní předložiti zvláštní průkaz způsobilosti čili nic, sluší dle dobrozdání obchodní a živnostenské komory linecké považovati živnost tuto vzhledem ku min. nař. ze dne 17. září 1883 č. 148 ř. z. a vzhledem ku § 1 novely živnostenské za živnost řemeslnou, k níž dlužno předložiti průkaz způsobilosti k živnosti kamnářské, jelikož při stavbě kamen nutno

šetřiti zvláštních předpisů a vědomostí vzhledem k nebezpečí ohně s tím spojenému, kterýchž lze nabýti toliko vyučením se řemeslu kamnářskému a delším zaměstnáním při živnosti této. Jelikož součástky kamen kachlových podstatně jeví se býti prací hrnčířskou, musí se výroba, stavba a správa kamen kachlových pokládati za příslušenství oprávnění živnosti kamnářské. Ostatně svědčí tomuto pojmání i starý obyčej po staletí panovavší v řemeslu tomto; znovuzřízení a správa zděných kamen a sporáků náleží k živnostenskému oprávnění zedníků, avšak stavba a správa veškerých kamen a sporáků, jichž celá konstrukce jest kachlová, spadá v živnostenské oprávnění kamnářů (obch. a živn. komora černovická). Kominíci jsou sice bezvýjimečně oprávnění základem své živnosti vymetati veškery předměty, v nichž se topí; naproti tomu musí i kamnářům přiznáno býti právo vymetati kamna jakéhokoli druhu, jelikož jsou s to, aby provedli vymetání kamen závisící na konstrukci a veškery možné práce k zlepšení tahu (cirkulací) v nich (obch. a živn. komora ve Štýrském Hradci). Kamnáři nelze zabráňovati, aby vedl obchod zbožím porcelánovým, jelikož přísluší mu základem jeho živnosti právo ku výrobě zboží porcelánového, neboť tato práce spadá i jak materiálem svým, tak i pracovní technikou v jeho odbor, a dle § 37 č. 2. řádu živn. nelze obmezovati obchod na prodej zboží vlastní výroby (obch. a živn. komora v Linci). Výroba zboží z černé hlíny (kamenných hrnců) jest venkoncem průmyslem domácím. Nádobí takovéto prodávají vyrábitelé proto pravidelně na trzích týdenních nebo na trzích konaných po službách Božích (v neděli) nebo u kostelů. Kdyby se tento způsob provozování živnosti této měl obmeziti, utrpělo by tím jak obecenstvo, tak i hrnčíři sami, kteříž dle povahy a objemu živnosti své i dle dosud panujícího obyčeje chodí s tímto zbožím po světě a proto až do dob našich vyloučena byla živnost hrnčířská z předpisů platných pro hausírnictví neboli obchod podomní (srv. dobrozdání obch. a živn. komory celovecké, a dále »Rozhodnutí a dobrozdání o rozsahu práv živnostenských«, Manzovo vydání z r. 1888, 1889, 1890, dále sbírku Freye a Mareše z r. 1894).

Průkaz způsobilosti k této živnosti vyhledávaný, nahrazuje:

a) vysvědčení na odchodnou vydané na odborných školách v Teplících, v Děčíně, ve Znojmě, a na umělecko-průmyslové škole odborné při státní průmyslové škole ve Štýrském Hradci (srv. č. 7 min. nař. ze dne 17. září 1883 č. 150 ř. ř.);

b) vysvědčení na odchodnou z odborné školy v Bechyni (srv. č. ad 7) ze dne 24. dubna 1885 č. 57 ř. z.);

c) zemská odborná škola pro hrnčířský průmysl v Kolomyji (srv. č. ad 7. min. nař. ze dne 16. července 1899 č. 133 ř. z.).

Živnosti dopravní služby místní.

I. Pojem.

Ku podnikům obstarávajícím dopravu osob náleží v nejširším slova smyslu železnice (dráhy elektrické, dráhy o ozubených kolech, lanové dráhy, železnice koňské, parní tramway), dále převozy, paroplavba a plavba po moři. Jen jednotlivé druhy podniků dopravních spadá pod ustanovení řádu živnostenského, jakož i jisté osobní služby, jež se konají samostatně a po živnostensku; obojí druh zahrnuje se společným názvem »živnosti služby místní«, ježto co do místa obmezeny jsou a zpravidla jen po jednotlivých obcích neb okresích se rozprostírají a na veřejných místech